

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

NR. 27

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1972 METŲ LIEPOS - JULY 4
Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 20 centų

68-TIEJI METAI

KELEIVIS
Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams - 1 year \$7.00
pusi metų - 6 months .. \$4.00
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
(Except for two weeks in July)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1906
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

Lietuvos socialdemokratų žodis Soc. Internacionalui

Lietuvos Socialdemokratų partijos Užsienio delegatūra per savo atstovus nuo birželio 26 iki 30 d. Austrijos sostinėje Vienoje posėdžiavusiam Socialistų Internacionalui įteikė šitokią pareiškimą:

Brangūs Draugai,

Lietuvos Socialdemokratų partijos Užsienio delegatūra nuoširdžiai sveikina Socialistų Internacionalo XII-ąjį kongresą ir kreipiasi į jį šiuo pareiškimu:

Baigiantis Pirmajam pasauliniam karui, lietuvių tauta, pasiremddama tautų apsisprendimo teise, atsikovojo savo nepriklausomybę ir atkūrė savo valstybę. Sovietų Sąjunga 1920 m. liepos 12 d. pasirašyta taikos sutartimi su Lietuva atsiskaitė bet kokių teisių į Lietuvos teritoriją ir atpalaidavo Lietuvą nuo bet kokių prievolių Rusijos atžvilgiu. Lietuva buvo pripažinta visų pasaulio valstybių ir buvo priimta Tautų Sąjungos pilnateisiu nariu. Socialdemokratų aktyviai dalyvavo nepriklausomybės kovose ir valstybės atkūrimo darbe. Mūsų Socialdemokratų partija buvo Socialistų Internacionalo narys.

Prieš prasidedant Antrajam pasauliniam karui, Lietuva, nors ir buvo pasiskelbusi neutralia, Hitlerio ir Stalino susitarimu buvo priskirta Sovietų Rusijai ir jos okupuota. Toji okupacija tebesitęsia ligi šiol. Okupavę Lietuvą, sovietai išvystė ir tebetęsia nepaprastą terorą ir tebelaužo elementariausias žmogaus teises. Lietuvių tauta naikinama genocido priemonėmis, išnaudojama ekonomiškai ir prievarta rusinama.

Panašioje padėtyje atsidūrė ir kitos Pabaltijo valstybės - Latvija ir Estija - gi vėliau Sovietų Rusija užgrobė dar eilę valstybių, kurias vienu ar kitu statusu įjungė į savo naująją šiuo dienų kolonijinę imperiją. Ar ne ironija, kad, kai pasaulyje bet kokios formos kolonializmas yra beveik išnykęs, naujasis Sovietų Rusijos kolonializmas bujoja ir plečiasi?!

Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, Sovietų Rusija visą laiką sabotuoja Taikos konferencijos susaukima, o vieton jos propaguoja Europos saugumo konferenciją, iš kurios tikisi dabartinių savo imperijos sienų pripažinimo.

Lietuvos Socialdemokratų partijos Užsienio delegatūra prašo šį kongresą naudoti visą savo įtaką, kad:

1. nedelsiant būtų sustabdytas Sovietų Rusijos neokolonizmo priemonėmis vykdomas lietuvių tautos naikinimas;

2. būtų atstatyta Lietuvos demokratinė valstybė, atitraukiant iš Lietuvos raudonąją ir policijos armijas bei rusų tarnautojų kadrus.

Delegatūra taip pat prašo visas Socialistų Internacionalo sudarancias broliškas partijas ir jų atstovus, dalyvaujancius savo kraštų vyriausybėse, veikti ir skatinti jas, kad Europos taikos ar saugumo konferencijoje, jei tokia įvyktų, reikalaujūt iš Sovietų Rusijos:

1. nutraukti Lietuvos okupaciją;

2. laikytis sudarytu su Lietuva sutarčių: 1920 m. liepos 12 d. Taikos sutarties ir 1926 m. rugsėjo 28 d. Neapolio sutarties bei Atlanto chartos ir J.T. Žmogaus Teisių deklaracijos nuostatų.

Socialistų Internacionalas praelytje yra visa eilė kartų užstojes skriaudžiamuosius ir teikęs jiems savo pagalbą. Mes esame tikri, kad ir ši kartą Socialistų Internacionalas laikys savo pareigą tokią pagalbą suteikti ir sovietų kolonijinės imperijos pavergtoms tautoms. Su draugiškais sveikinimais **LSDP Užsienio Delegatūra** 1972 m. birželio 26 d.

Sveikinimai iš Soc. Internacionalo

Keleivio redaktorius iš Austrijos sostinės Vienos, kur vyko Socialistų Internacionalo XII-asis kongresas, gavo tokį sveikinimą:

"Nuosirdūs sveikinimai Tamstai. Keleivio bendradarbiams ir skaitytojams iš Socialistų Internacionalo XII kongreso". Pasirašė J. Vilčinskis, J. Skorubskas, Bruno Kalnins, ir du parašai neišskaitomi.

Du lietuviai soc. kongrese

Austrijos sostinėje Vienoje posėdžiavusiam Socialistų Internacionalo XII-ajame kongrese Lietuvos socialdemokratų partijos Užsienio delegatūrai atstovavo Juozas Skorubskas iš Chicago ir Juozas Vilčinskis iš Londono.

Jie dalyvavo ir ten birželio 24-25 d.d. vykusioje Rytų ir Vidurio Europos socialdemokratų partijų egzilijės konferencijoje.

"Jaunystės atsiminimų" autorius Vladas Požela su savo šeima 1931 m. Kaune. Jo šeima dabar gyvena Australijoje. Ji, įvertindama ALSS Literatūros Fondo pastangas ir mecenato Povilo Brazaičio knygos išleidimą nulėmusią auką, atsiuntė Literatūros Fondui \$237 kitiems leidinams paremti. Lietuvos generalinis konsulas Kanadoje dr. J. Žmuidzinas, pats literatas, apie "Jaunystės atsiminimus" šitaip atsiliepia:

"Tai tikrai įdomūs atsiminimai iš tų laikų, kurie tėra labai mažai mūsų žymesniųjų veikėjų aprašyti. O juk ryškiosios asmenybės, kaip kad ir Vladas Požela, yra didžiai vertingi istorijos šaltiniai. Sveikinu leidėjus ir Praną Čepėną, šiuos atsiminimus meistriškai suredagavusį."

Valdas Adamkus vyksta į Sovietų Sąjungą

Plačiai žinomas visuomenininkas inžinierius Valdas Adamkus, dabar JAV vidurinių vakarų valstijų aplinkos apsaugos apygardos administratoriaus pavaduotojas, liepos 8 d. iškrenda į Sovietų Sąjungą JAV aplinkos apsaugos delegacijos sudėtyje. Tą delegaciją sudaro 7 asmenys, ir V. Adamkus bus joje vienintelis, kuris kalba rusiškai. Delegacija ten išbūs 5 savaites, lankydama Maskvą, Leningradą ir kitas vietas.

Delegacijos tikslas - susipažinti, kaip Sovietų Sąjungoje kovojama su aplinkos, ypač vandens, užteršimu. Mat, prezidentas Nixonas, lankydamasis Maskvoje, pasirašė su sovietais susitarimą bendradarbiauti kovoje su aplinkos tarša, - santykiauti su atitinkamom įstaigom ir pasidalyti šioje srityje patyrimu.

V. Adamkus pareiškė, kad šį kartą - "delegacija padės suformuluoti specifinius pasiūlymus dėl bendros kooperacijos tarp Jungtinių Valstybių ir Sov. Sąjungos, remiantis prezidento pasirašytu naujuoju susitarimu".

Mussolinio sūnus Romano Mussolini, dabar džiazo pianistas, iškėlė bylą prancūzui prelatui George Roche, kuris paskelbė spaudoje straipsnį, tvirtinantį, kad savo metu diktatorius Mussolini buvo davęs slapta įsakymą nužudyti popiežių Pijų XI. Tai žinia sukėlė didį pasipiktinimą.

Amerikoj labai gerai baigęs mokslus Pietų Vietnamo studentas Thai Binh bandė Saigone užgrobti JAV didįjį keleivinį lėktuvą ir nuvaryti jį į Hanojų komunistams. Bet jis, grumdamas su pilotu, buvo keleivio nušautas. Jis norėjęs atkeršyti už Š. Vietnamo bombardavimą.

Padidins 20 procentų pensijas

Praeitą seštadienį prezidentas Nixonas pasirašė įstatymą, kuriuo Social Security pensijos pakeliamos 20%.

Padidintos pensijos bus nuo rugsėjo 1 d., o pradėtos mokėti spalio pradžioje.

Nuo kitų metų sausio 1 d. bus atskaitoma nuo uždario į pensijų fondą daugiau.

Atgis Paryžiaus taikos derybos

Prezidentas Nixonas savo kalboje per televiziją tarp kitko pareiškė, kad JAV sutinka atnaujinti Paryžiaus taikos derybas.

Kadangi seniau buvo pareiškta, kad derybos būsiančios atnaujintos tik tada, kai Vietnamo komunistai norėsį rimtai dėl taikos kalbėtis, tai spėjama, kad jis po Š. Vietnamo bombardavimų jau bus taikos "panorė".

Nuklausė Kosygino pasikalbėjimus

JAV-se paskelbus spaudai kaikiurias ištraukas iš vadinamųjų "slaptų Pentagono dokumentų", turėjo nemaža nemalonių ne tik Amerikos politikos vairuotojai, bet ir Britanijos vyriausybė.

Mat, iš tų dokumentų paaiškėjo, kad anglų žvalgyba slaptai nuklausė Kosygino telefoninius pasikalbėjimus su Brežnevu, kai Kosyginas lankėsi Londone 1967 metais. Tada jis buvo praešomas patarpininkauti Vietnamo taikos reikalui ir dėl to skambino į Maskvą.

Sovietai dėl iškilusios paslapties labai pyksta.

Sunkiai susirgo buv. prez. H. Trumanas

Praeitą savaitę gana sunkiai susirgo buvęs prezidentas Harry Truman. Jis paguldytas ligoninėje. Gydytojai tikisi, kad dar galis pasveikti, nors ir sulaukęs gilaus amžiaus.

Rinkimų strategą nugalėjo žmona

Prezidento Nixono perrinkimo akcijai vadovauti buvo apsiėmęs buv. valstybės gynėjas John N. Mitchell, bet kai ta darbą pradėjo, jo žmona Martha pasitraukė iš namų ir pakėlė spaudoje tokį triukšmą, kad rinkimų strategas turėjo atsakyti višų jam prezidento patikėtų pareigų ir grįžti pas žmoną.

Prezidentas jam nuoširdžiai padėkojo...

Prezibento Nixono žmona atidarė lietuvių šventę

Tai pirmą kartą parodytas toks didelis dėmesys lietuvių tautinei grupei JAV-se. Čia daug nusipelnė lietuvių draugai amerikiečiai ir mūsų visuomenės iškili atstovai. Prezidentienė buvo sutikta audringom ovacijom. Televizija ir spauda plačiai paminėjo mūsų šventę.

Birželio 27 d. inž. Valdas Adamkus, grįžęs iš Washingtono Chicagon, pranešė IV Lietuvių Tautinių šokių šventės komitetui, kad prez. Nixono žmona Patricia Nixonienė sutiko atidaryti lietuvių tautinių šokių šventę ir joje dalyvauti kaip garbės viešnia. Komiteto pirmininkas dr. L. Kriaučiūnas apie tai tuojau paminėjo lietuvių ir didžiąją amerikiečių spaudą, o žinia taip pat buvo perduota ir Amerikos Balso radijo į Lietuvą.

Suprantama, kad ne tik prezidentas, bet ir jo žmona neį kiekvieną "vakarušką" skuba. Jie lankosi tik rimtuose ir reikšminguose kultūrinio ar visuomeninio pobūdžio įvykiuose. Taigi tokiu buvo pripažinta ir lietuvių tautinių šokių šventė, kurioje dalyvauja kone viso pasaulio lietuvių jaunimo atstovai.

Kad Patricia Nixonienė sutiko dalyvauti mūsų jaunimo šventėje, tam daug nusipelnė seni lietuvių draugai kongresmanas Edward J. Derwinski, senatorius Ch. Percy ir kiti, o taip pat ir įžymūs lietuvių atstovai.

Nors Jaunimo ir Tautinių šokių šventės prasidėjo nuo penktadienio ir įžanginės programos su Aukuro uždegimu, vainiko žvūsiams dėl Lietuvos laisvės padėjimu Jaunimo Centre, programa Hilton viešbutyje, talentų koncertu ir kitom pramogom tęsėsi ir seštadienį, bet tikroji šokių šventė vyko sekmadienį nuo 2 val. popiet Amphitheatre salėje.

Patricia Nixonienė, kuri į Chicagą jau buvo atskridusi apie 12 val., įžengė į salę lydimą 2 mergaičių ir 2 šokėjų ir Illinois gubernatoriaus žmonos Mrs. Richard Ogilvie, kurios dukte taip pat šoka su lietuviškuoju jaunuimu. Su prezidentiene atvyko ir daugiau garbingų svečių. Jos ložėje sėdėjo kongr. Derwinski, sen. Ch. Percy, Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas, inž. V. Adamkus ir kt.

Prezidentienė buvo sutikta griausmingom ovacijom. Šokių šventės komiteto pirmininkas dr. L. Kriaučiūnas tarė įvado žodį, inž. Valdas Adamkus pristatinėjo amerikiečius svečius.

P. Nixonienė nuoširdžiai pasveikino lietuvių jaunimą, pareiškė viltį su juo ir aplamai lietuviams dar ateityje susitikti.

Šokių šventė padarė didelį

įspūdį nuo pat pradžios. Amphitheatre areną žygiavo pirmiausia užsienio - Pietų Amerikos bei Vokietijos tautinių šokių grupės, vėliau Kanados JAV, žavėjo kostiumai, šviesos. Gi šokių programoje kaikiuriuos šokius lydėjo jungtinis lietuvių operos ir Dainavos ansamblio choras, nuostabus Z. Lapino vadovaujamas Montrealio Gintaro grupės liaudies instrumentų orkestras ir A. Vasičiaus vadovaujamas pučiamųjų orkestras. Visą programą išmaningai spalvino besikaiteliojantieji šviesos efektai.

Bet prie Tautinių šokių šventės ir Jaunimo kongreso įvykių grįšime dar kitą kartą. Čia galime tik pažymėti, kad šventė svečiams padarė didingą įspūdį. Ji buvo plačiai parodyta ir televizijoje, kurioje pertransliuota ir dailis F. Nixonienės kalbos.

Žiūrovų buvo pergrūsta daugiau nei 15,000 žmonių talpinanti salė ir daugelis dar nepateko vidun dėl vietos stokos.

Aišku, prezidentienės P. Nixonienės dalyvavimas mūsų šventėje yra lietuviams lyg ir tam tikras paguodos mostas, lyg ir atliepis į jų gausias peticijas ir rūpestį dėl okupanto vykdomos priespaudos tėvynėje.

Indija ir Pakistanas susitakė

Nors Indijos ir Pakistano karas seniai baigėsi, bet dar jokios formalios taikos nebuvo, o tik paliaubos. Bet sunkiai vykusios taikos derybos tarp Indijos premjerės Indira Gandhi ir Pakistano vado Ali Bhutto praėjusią savaitę netikėtai baigėsi susitarimu. Sutarta gyventi "taikoje", atnaujinti tarp valstybių susisiekimą ir kt.

Valst. departamento sekretorius William Rogers

KAS KAITO BAK
KAS DUONOS KEPELAI

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

KANADOS NAUJIENOS

KANADOS LIETUVIŲ
DIENOS KONCERTAS

Komitetas jau galutinai nustatė Astuonioliktosios Kanados Dietuvių Dienos koncerto programą. Ją atliks Toronto Gintaro šokėjų grupė, Hamiltono mergaičių choras Aidas, Montrealeio jaunimo sambūris Gintaras, Aušros Vartų parapijos choras ir Delhi Palangos šokėjai.

Koncerto programos vadovas — Juozas Piečaitis. Koncertas bus spalio 8 d. 3 val. popiet.

Didysis Lietuvių Dienos banketas bus spalio 7 d. 7 val. vak. erdvioje James Lyng High School salėje. Jo programą pajavirins Londono kvartetas Rasa.

Ten pat bus ir dailės paroda, kuria rūpinasi Gytis Vazalinskas.

ST. CATHARINES, ONT.

Didžiulė demonstracija

Birželio 18 d. LB valdyba, padedama S. ir A. Zubricku, K. Jenušo ir kitų, suruošė 1941 m. birželio mėnesio trėmimų sukakties minėjimą ir didžiulę demonstraciją.

Tuoju po pamaldų, kuriose dalyvavo organizacijos su vėliavomis, prie paminklo vienuolyno sodely padėtas gėlių vainikas kankinio mirtimi žuvusiam Romui Kalantai ir kitoms aukoms pagerbti. Ten trumpą žodį tarė LB apylinkės pirmininkas J. Šarapnickas ir kvietė visus vykti prie rotušės dalyvauti protesto demonstracijoje.

Demonstracija prasidėjo 11:30 val. Miesto majoras buvo išvykęs, todėl jam atstovavo tarybos narys J. Washuta, kuris pasakė pabaltiečiams palankią kalbą. Jis siūlė susaukti visų pavergtųjų tautų atstovų susirinkimą ir išrinkti atstovą, kuris kreiptųsi į Jungtines Tautas ir reikalautų ten iškelti komunistų vykdomą terorą ir genocidą jų pavergtuose kraštuose. Panašiai kalbėjo ir antras tarybos narys J. Martinas.

Demonstracijos eiseną tvarkė P. Balsas, St. Zubrickienė ir A. Sukys. Eisenoje žygiavo valdžios atstovai, lietuviai, latviai, estai, slovakai, ukrainiečiai, čekai, žydai. Buvo daug vėliavų ir plakatų su prieš komunistus nukreiptais ir laisvės reikalaujančiais šūkiais.

Eisenoje dalyvavo ir "Nemuno" sambūrio šokėjai, apsilikę tautiškais drabužiais. Dalyvavo ir vyresnio amžiaus moterų, tautiškais drabužiais pasipuošusių.

Žygiuojant miesto gatvėmis prie Laisvės paminklo, eisenos eilės didėjo, nes įjungdavo vis naujų dalyvių. Ji nusitęsė per pusę mylios.

Prie paminklo padėtas gė-

lių vainikas ir tylos minute pagerbta 60 mil. komunistų aukų. Ukrainiečių kilmės kun. Comor sukalbėjo maldą. Po jo kalbėjo Ontario provincijos valdžios atstovas B. Johnstonas. Jis sakė, kad Ontario provincijos dury yra atviros pavergtųjų tautų žmonėms.

Dar kalbėjo lietuvių, latvių, estų, slovakų, ukrainiečių ir čekų atstovai.

Nors lietuvių St. Catharines tiera nepilnas šimtas, bet jie sugeba organizuoti net tokias masines demonstracijas, kokių nesurengia net tūkstančiais skaičiuojamos tautinės grupės.

J. Š.

NASHUA, N.H.

Informavo apie R. Kalantą

Vytautas Širvydas paruošė 2 puslapių biuletinį, kuriame duodama svarbiausios žinios apie Kaune susidėgiusį Romą Kalantą ir dėl to suruoštą demonstraciją, kurią kairiųjų spauda vadina net sukilimu.

To biuletinio keli šimtai egzempliorių su šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. J. Bacevičiaus leidimu buvo išdalinta kartu su savaitiniu bažnyčios biuleteniu.

LOS ANGELES, CAL.

Redaktorius išėjo poilsio

Paskutiniame "Lietuvių Dienų" numeryje paskelbta, kad jau nuo 1955 m. redagavęs poetas Bernardas Brazdžionis išeina į pensiją.

Linkime jam ir poilsiant nepaleisti iš savo talentingos rankos plunksnos ir savo kūryba dar labiau praturtinti mūsų literatūrą.

Mirė

Dar gana stiprus Vytautas Činikas, nuykęs į parapijos šventę, rengėsi eiti į koncertą, bet pasijuto sergąs ir, nuvežtas į ligoninę, mirė.

Viktoras Uldikis darbovietėje pateko į mechaninės kepyklos mašiną ir buvo mirtinai sužalotas.

Jų artimiesiems reikiame gilią užuojautą.

VYČIŲ ESKURSIJA
I P. AMERIKĄ

Prof. dr. Jakūbo Stuko vadovaujama Vyčių ekskursija išskrido į Pietų Ameriką, kur numatyta suruošti eilę koncertų, dalyvaujant solisei Prudencijai Bičkienėi, solistui Liudui Stukui, pianistui Vytautui Puškorui ir aktorui Vitaliui Žukauskui.

KAINOS VISUR KYLA

Inflacija yra ne tik JAV. Per paskutiniuosius 12 mėnesių JAV-se plataus vartojimo prekių kainos pakilo 3.4%, Japonijoje 5.4%. Vokietijoje 5.4%, Kanadoje 4.6%, Prancūzijoje 5.7%, Švedijoje 6%, Britanijoje 7.6%.

Is lietuvių spaudos istorijos. "Naujosios Lietuvos" redakcijos štabas: sėdi Antanas Sugintas, faktinasis redaktorius, tada teisių fakulteto studentas, nepriklausomoje Lietuvoje buvęs teisėjas, advokatas, miręs 1971 m. vasario 2 d. Chicagoje. Stovi dešinėje Jonas Kirlys, korektorius, tada technikos mokyklos mokinys, nepriklausomoje Lietuvoje mokytojas, surinkęs didžiausią periodinės spaudos rinkinį ir jį padovanojęs valdžiai, dabar pensininkas, gyvena Marijampolėje (Kapsuke), kairėje Jackus Sonda, administratorius, tada gamtos fakulteto studentas, nepriklausomoje Lietuvoje burmistras, ligonių kasų direktorius, dabar Keleivio redaktorius. "Naująją Lietuvą" leido Petrapilio liudininkų ir socialdemokratų sudaryta bendrovė nuo 1915 m. gruodžio 22 d. iki 1918 m. Bendrovė vadovavo V. Bielskis, A. Bulota, M. Januškevičius, G. Liutkevičius ir V. Zubovas. Atsakomasis redaktorius buvo P. Balyš ir trumpiausia J. Sonda, A. Sugintas, A. Iešmantas. Nuotrauka padaryta 1917 m. spalio pradžioje.

JAUNIMO KONGRESO GARBĖS MECENATAI IR
GARBĖS RĖMĖJAI

Antrasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas oficialiai atidarytas birželio 30 d. Chicagoje. Sudaryta turiniga ir įvairi programa, suplaukė jaunimas iš viso laisvojo pasaulio kampų. Šį didįjį jaunimo susibūrimą įgailino įvykdyti daugio lietuvių darbas ir piniginė talka.

Stambieji aukotojai yra garbės mecenatai, paskyrę bent 1000 dolerių, ir garbės rėmėjai su 500 dolerių auka. Tokių sudėtos sumos pasiekė 44.500 dolerių. Kongreso finansų komisija New York'e nuosirdžiai dėkoja už tą paramą ir skelbia stambiųjų aukotojų sąrašą.

Garbės mecenatai

Po \$1,000 aukėjo: Dr. V. ir dr. V. Adomavičiai, Akron, Ohio, dr. K. ir J. Aglinskai, Chicago, St. Barzdukas, Cleveland, dr. St. ir dr. M. Budriai, Chicago, dr. Vyt. Didžiulis, Bogota, Kolumbija, dr. Pr. ir D. Jarai, Detroit, Al. Kazickienė, New Rochelle, N.Y., J. Kazickaitė, New Rochelle, N.Y., dr. P. ir S. Kisieliai, Chicago, Lietuvių Fondas (\$4,000), Chesterton, Ind., dr. A. ir A. Lipskiai, La Grange Park, Ill., dr. Vyt. Majauskas, Detroit, dr. F. Mažeika, Chicago, dr. Ant. ir E. Razmai, Joliet, Ill., Ant. ir A. Sabaliai, Woodhaven, N.Y., dr. R. ir G. Sidriai, Streator, Ill., inž. J. ir V. Stankai, Chicago, dr. V. ir V. Tumasoniai, Palos Park, Ill., dr. M. ir A. Vygandai, Chicago, R. Vildzius (c/o Neris) Rival, Filipinai, S. Woznica (c/o Neris International), N. York, dr. P. Žemaitis, Plymouth, Mich., P. S. Zubkus, Lanham, Md.

Garbės rėmėjai

Po \$500 aukėjo: Dr. K. ir M. Ambrozačiai, Chesterton, Ind., Anglijos lietuvių klubas, Chicago, dr. H. Armanas, Baltimore, Mr. & Mrs. A. J. Aukers, Chicago, dr. V. ir B. Bagdonai, Palos Park, Ill., dr. A. ir dr. O. Baliūnai, Chicago, dr. G. ir V. Balukai, Chicago, dr. B. Beinorius, Wood Dale, Ill., dr. D. Bieliauskienė, Cincinnati.

KARALIAUS MINDAUGO MEDALIS

Tai antroji Lietuvių Fondo medalių laida, skirta pagerbti Lietuvos valstybės įkūrėją karalių MINDAUGĄ, minint atkurtosios Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukaktį.

Medalis išleistas Lietuvių Fondo dešimtmečio — 1972 metais

Medalio projektas ir gipso modelis — skulptoriaus Vytauto Kašubos darbas.

Medalį kaldino Franklin Mint kalykla. Ji kaldino ir Trijų Prezidentų medalį 1968 m.

Medalio nuotrauka padidinto mastelio

Medalis pagamintas iš sidabro. Skersmuo natūralaus dydžio 39 mm. Užsakyta tik 1,000 vienetų.

Parduodama medalio kaina \$12.50. Su reprezentacine dėžute — \$15.00. Pašto išlaidoms pridėti 50 centų.

Užsakymus su čekių Lithuanian Foundation vardu siųsti LF adresu:

2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629.

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žodynas, V. Baravyko, 590 psl. apie 30,000 žodžių kaina \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavičiūtė ir Šlapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kaina — \$5.00.

Lietuviškai angliškai žodynas, Vilius Peteraičio, 11 auda, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

VLADO POŽELOS
ATSIMINIMAI

Neseniai iš spaudos išėjo Vlado Poželos atsiminimai, pavadinti "Jaunystės atsiminimai". Apie juos Naujienose adv. Jonas Našlūnas šitaip rašo:

"Vl. Požela turėjo didelius rašytojo gabumus, jo atsiminimai — vieni iš geriausių parašytų atsiminimų, todėl kiekvienam lietuviui rekomenduotina šią knygą perskaityti".

Dirvoj rašytojas Jurgis Gliuda "Jaunystės atsiminimus" taip vertina:

"Vlado Poželos Jaunystės atsiminimai yra stambus įnašas į lietuvių memuarinę literatūrą".

Minties žurnale K. Abr. rašo:

"V. Požela rašo ypatingu būdu. Vietomis jis kaip beletristas plačiai naudojasi dialogu, ir tokie atsiminimų knygos puslapiai iš tikro virsta lyg į apysaką, kurioje pasakojami tikri įvykiai. Kitais atvejais sau žinomus dalykus jis pasakoja kitų žmonių lūpomis. Kaikur savo pasakojimą paremia dokumentine medžiaga. Bet, kaip jis prie pasakojamo dalyko beprisietai ir kaip beperduotų, reikia pasakyti, kad su mažomis išimtimis jis pasakoja vis reikšmingus ir įsidėmėtinus dalykus".

Tą knygą už \$4 galite gauti ir Keleivio administracijoje.

"Europos Lietuvis" rašo: "Grazūs atsiminimai. Ir parašyti jie ypač lengvai, tarpais atrodo, lyg būtų išėję iš po beletristo plunksnos".

Poezijos knygos

POEZIJOS PILNATIS

Bernardo Brazdžionio poezijos rinktinė, kurioje sutalpinti geriausi visi jo išleisti knygų kūriniai. Puošnus leidinys, 592 psl., kaina \$10.00.

Broliai balti aitvarai, Henrico Nagto eilėraščių, Prano Gailiaus iliustruoti 72 didelio formato puslapiai puošniai išleista knyga, kaina \$5.

Tau, sesute, Prano Lemberto gyvenimas, kūryba, prisiminimai, 269 psl., iliustruota, kaina kietais viršeliais \$4.00.

Nemarioji žemė, Lietuva pasaulinės poezijos posmuose, sudarė Alfonsas Tirošius, 176 psl., kaina \$5.00.

Eilėraščių rinkinys, Steponas Strazdas, 159 psl., kaina \$2.50.

BOKIME VISUOMET JAUNI, RYZTINGI IR KIE-
TAI TIKI, KAD MŪSŲ KOVA BUS LAIMĖTA.

STEPONAS KAIRYS

MINTIS

POLITIKOS IR KULTŪROS ŽURNALAS

IŠEJO LABAI ĮVAIRUS IR ĮDOMUS NR. 2

Štai jo kaikurių straipsnių antraštės:

Lietuva pasaulinės politikos pinklėse (J. Valaitis), Ar išsilaikys Sovietų Sąjunga ligi 1984 metų? (A. Amalrik), Socialistų Internacionalas ir Rytų Europa (J. Vilčinskis), Demokratinio socializmo tikslai, Santykiai su lenkais (J. V.), Siekiant pagalbos Vakaruose (Č. Liutikas), Amerikos Lietuvių Bendruomenė (J. Valaitis), Raketų amžiaus menas (A. Vilčinskis), Dail. Adomą Galdiką prisiminus (Dail. B. Gedvilienė), Lietuva, Latvija ir Estija D. Britanijos užsienio reikalų ministerijos dokumentuose (D. B-čius), Juozo Gutausko netekus (J. Vilčinskis), Mažieji žmonės (Ed. Cinzo novelė) ir kt.

Liudas Dovydenas recenzuoja Dvidešimt vieną Veroniką, K. Abr. Atsitiktinio kareivio užrašus ir V. Poželos atsiminimus, paminėtos S. Michelsono, J. Glemžos sukaitys ir kt.

Jau vien antraštės rodo, kiek įvairiausių ir kiekvienam įdomių klausimų paliečiama šiame numery.

To numerio kaina \$2.00. Jį galite gauti Keleivio administracijoje.

MINTIES redakcijos adresas: I Ladbroke Gardens, London W II 2PU, England.

Administracijos adresas: Mr. Mykolas Pranevičius, 3719 W. 68th Place, Chicago, Ill. 60629.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

Tėvo laiškas Maikiui iš Floridos

Tegul bus pagarbintas.
Maiki!

O dabar noriu tau apžnamyt, kad aš jau Floridoj. Ale nemislyk, kad pėsčias eju. Nausa! Vaziavo mano pažįstama našliukė, ką turi armobilą, tai ir mane pasikvietė. Sako, linksmesnė bus kelionė dviem. Teisybė, jos kalamaška ne vėliausios mados ir prieš kalną reikia pastūmėt, ale pakalnėn rita-si neslektai.

Pernai aš vaziavau ant treino, vagonas buvo be langų ir paskui jį privarė pilną kiaulių, todėl vaziuodamas nieko nemačiau. Šį kartą buvo jau kitaip. Pamačiau, kaip išrodo Amerika. Ar tu viersis ar ne, bet Floridoj Amerika jau pasibaigia. Kai privažiuoji prie pat galo, yra ilgas tiltas, kuris eina į marias. Jei pavažiuos tui tiltu, tai atrasi salą; nuo tenai tiltas eina prie kitos salos. Ir taip tie tiltai eina per 170 mailių. Ant pat galo pasibaigia. Privažiuoji, taip sakant, liepto galą. Svetas jau čia pasibaigia. Toliau nieko daugiau nesimato, tik vanduo ir vanduo. Šitas pleisas vadinasi Key West. Čia yra mažutis miesčiukas, kaip pusė žemaičių Plungės.

ale narodas biednas, nėra nei vieno lietuviško salūno. Žodžiu, visai kitaip, negu Saubostone. Navatniausia yra tas, kad šitas miesčiukas stovi vidury marių, o neturi savo vandens. Jei nori atsigerti, tai turi nusipirkt. Mat, jis ateina iš Amerikos per paipą, kuri yra nuvesta tiltais. Aš norėjau sužinoti, ko čia tie žmonės gyvena. Ogi dėl to, jie sako, kad yra tokiu durniu, ką čionai armobilai atvažiuoja cekavasčių pamatyt. Sako, jie čia nieko nepamato, bet pakol pervaziuoja visus tuos tiltus, tai saulė juos taip iškepina, jie tiek ištrokšta, kad čia perka

vandenį ir moka mums pinigų. O irait, sakau, ale kas čia jums tuos tiltus pastatė? O jie sako, kad ir tie tiltai esą durnių darbas. Sako, buvo toks milionierius, ką turėjo daugiau pinigų, negu razumo. Jis pastatė čia didelį utelį bagotyriams ir atvedė per marias geležinkelį. Kur dabar stovi tie tiltai, tai seniau ėjo treinas, kuriuo dykaduoniai atvažiuodavo čionai zhtkavot. Ale ponas Dievas juos nukorojo. Pakilo didelis uraganas, baisi zavieruka, ir visą tą geležinkelį nuvertė į marias. Bet miesčiukas ir utelis liko nenugriauti. Taigi, kad būtų galima prie jų privažiuoti tai ant likusių geležinkelio stulpų buvo pastatyti dabartiniai tiltai.

Taigi, matai, Maiki, kad eidi ant svieto ir šiandier yra. Čia atsiūko akurat tas pats, kas kitasyk atsitiko su Babiliaus bokštu, kuriuo išdykę žmonės norėjo į dangų sulipti.

Jei turėsi česo, Maiki, tai parašyk man gromatą.

O dabar gudbai.

Jurs trly

Tavo tėvas

Red. pastaba: Šis laiškas rašytas lygiai prieš 24 metus bet tik dabar Amerikos paštas įteikė jį adresatui.

"Valgyti mažiau, negu norime, ir visada būti užimtam — tai svarbiausios sveikatos sąlygos," mokė Hipokratas, garsusis graikų gydytojas, medicinos tėvu vadinamas.

Mokykimės gyventi su šypsena, ir gyvenimas mums nusišypsos.

Iš kuklios lietuvių krautuvės į multimilionierius

1. Paslėpti lobiai

Jau tūkstantąjį ir kelintąjį kartą yra mūsųose kartot, kad Amerika yra neribotų galimybių šalis, kurioje kiekvienas turi progą pasidaryti turtuoliu ir net tapti šios šalies prezidentu. Iki

nuobodulio kartota teisybė.

Taip ir yra, nes kiekvienoje gyvenimo sakoje čia glūdi paslėpti lobiai, kuriuos tik reikia sugebėti atkasti ir jais pasinaudoti. Kaip užburtų turtų karalystėje. Ir ne vienas, ne dešimtys, bet šimtai yra pasinaudoję tomis užburtos turtų karalystės teikiamomis progomis, galimybėmis ir tapę turtuoliais. Tokių pavyzdžių pilna Amerikos istorija. Užtat į šį kraštą iš Senojo pasaulio —

Europos plūdo visokių polinkių, profesijų, užsiėmimų, išsilavinimo ir sugebėjimų žmonės, tikėdamiesi pasinaudoti svaiginančiomis galimybėmis bei progomis ir tapti savarankiškais, turtingais ir laisvais šio krašto gyventojais.

Daugybė tokių žuvo savo nedalioje, daugybė patapo eiliniiais ir pavyzdiniais šio krašto piliečiais, o greta šių, neturėjusių perdidelio laimės palankumo, išsiriškiavo gretos tokių, kuriuos dabar ne vienas vadina laimingaisiais.

O "laimingi" jie pasidarė tik dėl savo sugebėjimų, pastangų ir numatydami ateities galimybes. Nevertėtų tokiems ir pavydėti, nes jie didina šio krašto progresą ir kartu gyvenimo patogumus.

Tai tokia pratisusi šio rasiinio įžanga. Bet ji buvo reikalinga, nes dalykas, apie kurį kalbėsime, atrodo, ją pataisins.

Kalbėkime apie paprastą, kasdienišką ir amerikiečių bei visų kitų šio krašto tautybių gyventojų mėgstamą ir plačiai vartojamą valgio produktą "ice cream", lietuviškai — ledus, o senųjų lietuvių išeių vadinamą "šaltakosę".

Kiekvienas lietuvis, norėjęs, tikėjęs, turėjęs šį vardą, kaip tinkamiausiaią tą skanėstą apibūdinti, pasisavinti ir pasiūlyti jį mūsų kalbininkams įteisinti. Tai naujadaras, sukurtas ne kalbininkų, bet paprastų mūsų tautiečių. O su pačiu produktu — šaltakose — susipažinkime iš Juozo Kapočiaus išleistos Lietuvių Enciklopedijos XIV tomo, psl. 321.

L. Enciklopedija apie tai porina:

"Ledai (ag. ice cream) plačiai vartojamas sušaldytoje būsenoje maisto produktas, kurio sudėtinė įeina pienas ar grietinė, cukrus, vaisiai ar jų sultys, kiti prieškoniniai ir dažylai. Seniau l. daugiausia buvo vartojami kaip skanėstas karštomis vasaros dienomis, dabar dėl aukštos maistingumo vertės

l. daug kur vartojami kaip nuolatinis patiekalas per visus metus. Įrašomi l.

išradėjais, nes Italijoje ledai pradėti gaminti jau XVII amžiuje..."

Apie ledų šaltakosės gamimo ir plėtimosi eigą anglų šakoj The New Funk-Wagnalls Encyclopedia sako:

"Ledai pirmiausia pradėti gaminti Italijoje 17-me šimtmečiuje ir į JAV pateko pradžioje 18-jo šimtmečio. Ice cream, kaip industrinė gamyba Amerikoje prasidėjo 1851 metais..."

Iš šių enciklopedinių duomenų kaip veidrodyje matome, po kokio ilgo laikotarpio toje šaltakosėje paslėpti lobiai buvo surasti. Bet suradėjui jie tik 1929 metais pradėjo nešti pilną, virtusį milijonų milijonais.

Prie tų milijonų atsiradimo ir ledų šaltakosės gamybos pradininko iškilimo aktyviai yra prisidėjęs ir So. Bostone gyvenęs lietuvis.

Bet apie tą multimilionierių ir padėjusį jam iškilti lietuvių pakalbėsime dar toliau.

Jurgis Jašinskas

AUKOTI DAR REIKIA!

Antrasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas dar nepasibaigė. Jo užsibrėžtiems tikslams pasiekti dar stinga pinigų. Žemiau yra surašyta atkarpa, kad tie tautiečiai ir organizuoti telkiniai, kurie iki šiol neturėjo progos prisidėti auka, bet yra jautrūs jaunimui, galėtų ją užpildyti. Kiekvienas doleris yra prasmingas kongreso sėkmei, dėl to kviečiame paskutiniųjų dienų talkon. Jeigu ir po kongreso ateis Jūsų čekis, jis bus reikalingas dar esančioms skoloms sumokėti.

Vardas ir pavardė Auka
Adresas
Čekius rašyti: Lithuanian World Youth Congress.
Šią atkarpą drauge su savo auka malonėkite pasiųsti adresu:
Dr. J. Kazickas, 530 Fifth Avenue, New York, N. Y. 10036.

NAUDOKITE ŠIĄ PROGĄ SKRISKITE PAPIGINTA KAINA Į LIETUVĄ RUDENĮ IR ŽIEMĄ!

Walter Rask-Raščiausko vadovaujamas AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU šiais metais yra suorganizuavęs daug grupinių kelionių į LIETUVĄ.

Jis pirmasis pradėjo organizuoti ekskursijas, tą darbą sėkmingai tęsia jau 11 metų. Jo kelionės tvarkingai suplanuotos ir visuomet vyksta sklandžiai.

Dar yra kelios vietos sekančiose ekskursijose:
CHICAGO-NEW YORK SPALIO 2 d.—15 DIENŲ KELIONĖ.
Iš New Yorko \$660.00 plus taksai, iš Chicago \$760.00 plus taksai

11 dienų Lietuvoje
PRALEISKITE KALĖDAS IR NAJUS METUS LIETUVOJE!
CHICAGO-NEW YORK GRUODŽIO 21 d.—14 DIENŲ KELIONĖ.
Iš New Yorko \$660.00 plus taksai, iš Chicago \$760.00 plus taksai

11 dienų Lietuvoje.

(Total tour prices are subject to airlines agreement and government approval)

Informacijų kreipkitės į
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telefonas (312) 238-9787

Jei planuojate bet kur keliauti — kreipkitės į mus. Mes paruosiam kvičimus giminėms atvykti į Ameriką. Teikiame informacijas kelionių reikalais į visus pasaulio kraštus. Parūpiname lėktuvų bičietus ir reikalingas visas.

Ar skaitytos?

Atsitiktinio kareivio užrašai, Jono Janušio atsiminimai laikų Europoje, 127 nimai iš Antrojo pasaulinio psl., kaina \$2.00.

Rimai ir Nerimai, Vaižganto, 55 psl. kaina \$2.00.

Versmės ir verpetai, akimirkų - straipsnių rinkinys praeties ir artimų dienų aktualiais klausimais, parašė Bronys Raila, 351 psl., kaina \$5.00.

Radvila Perkūnas, istorinė pjesė, parašė Balys Sruga, 130 psl., kaina \$4.00.

Elegiški Stepono Kolupailos niekintojai, parašė Ksaveras Kaunas, 52 psl., kaina \$1.00.

Lemtingos dienos, Jono Jaškausko alysa, kaina \$2.50.

Poilsis ant laiptų, Vytauto Karoso eilėraščiai, 50 didelio formato puslapių, kaina \$4.00.

Aišvydo pasakos, parašė Antanas Giedrius, 140 psl., kaina \$3.00.

Nuo krivulės iki raketos, Lietuvos paštininkų atsiminimai, redagavo Antanas

Didieji dabarties klausimai, parašė Antanas Maceina, 325 psl., kaina \$6.00.

Žemaičių Kalvarijos (dabar ji vadinama Varduva) vestuvių muzikantai prieš 50 metų.

Jaunystės atsiminimai

Ką tik išleisti 1905 metų revoliucionieriaus, nepriklausomos Lietuvos įžymaus advokato, Seimo nario, ministro Vlodo Poželos labai įdomūs atsiminimai. Kiekvienas ras juose įdomių dalykų. Kaina \$4.00. Tuoj įsigykite tą knygą. Ją galima gauti Keleivio administracijoje.

KETURIOS KIPRO BIELINIO KNYGOS

TIK UŽ DESIMTĮ DOLERIŲ

Pasinaudokite paskutine gera proga įsigyti visas 4 knygas, kurias parašė Lietuvos knygnešių karaliaus Jurgio Bielinio sūnus Kipras Bielinis:

Dienoiant, 464 psl.

Penktieji metai, 592 psl.

Gana to junga, 492 psl.

Teroro ir vergijos imperija

Sovietų Rusija, 309 psl.

Pirmosios trys knygos yra atsiminimai. Autorius jų turi labai daug, labai įdomių ir moka sklandžiai papasakoti. Jis, dar vaikas būdamas, su savo tėva vežiojo draudžiamas lietuviškas knygas, uoliai dalyvavo 1905 m. revoliucijoje, sėdėjo už tai kalėjime, ragavo Sibiro katorgos, vėliau kibo į nepriklausomos Lietuvos pamatų statybą, seimuose atkakliai gynė laisvę ir teisingumą ir t.t. Maža teturime tokių atsiminimų knygų, kurios tiek praturtintų skaitytojo mūsų tautos praeties pažinimą.

Ketvirtojoje knygoje K. Bielinis labai vaizdžiai pasakoja apie bolševikų sukurtą teroro sistemą, jų tardymo mokslą ir baisią praktiką, apie pabaltiečių darbo stovyklas ir kt.

Visas tas 4 knygas galite gauti Keleivy tik už \$10.00.

KELEIVIO

prenumerata-gera dovana

